Sosiaali- ja terveysvaliokunta
StV@eduskunta.fi

Asiantuntijapyyntö 5.3.2025

Hallituksen esitys eduskunnalle laiksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamisesta (HE 210/2024 vp)

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta on pyytänyt valtiovarainministeriön edustajaa kuultavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamista koskevasta hallituksen esityksestä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan muutettavaksi sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annettua lakia, jäljempänä sote-järjestämislaki, siltä osin, kun se koskee valmiutta, varautumista sekä yllättävien ja poikkeuksellisten häiriötilanteiden hoitamista normaali- ja poikkeusolosuhteissa. Esityksessä ehdotetaan säädettäväksi yhteistyörakenteista sosiaali- ja terveydenhuollon yhtenäisen valmiussuunnittelun luomiseksi ja yhteensovittamisesta sekä häiriötilanteiden hoitamiseksi normaali- ja poikkeusoloissa. Kansallisesti päätöksentekovaltaa osoitettaisiin sosiaali- ja terveysministeriölle, jonka tueksi asetettaisiin sosiaali- ja terveydenhuollon kansallinen valmiusryhmä.

Pyydettynä lausuntonaan valtiovarainministeriö toteaa seuraavaa.

Valtiovarainministeriön roolia hyvinvointialueiden ohjauksessa on selkeytetty. Voimassa olevan hyvinvointialueesta annetun lain (611/2021), jäljempänä hyvinvointialuelaki, 11 §:n mukaan valtiovarainministeriö seuraa yleisesti hyvinvointialueiden toimintaa ja taloutta ja vastaa hyvinvointialueiden talouden ja hallinnon yleisestä ohjauksesta sekä toiminnan yleisestä ohjauksesta siltä osin kuin sitä ei ole säädetty sosiaali- ja terveysministeriön, sisäministeriön tai muun ministeriön toimivaltaan kuuluvaksi. Valtiovarainministeriö sovittaa yhteen valtioneuvostossa tehtävää hyvinvointialueiden ohjausta sekä huolehtii, että hyvinvointialueiden itsehallinto otetaan huomioon hyvinvointialueita koskevan lainsäädännön valmistelussa.

Valtiovarainministeriön tehtäviin kuuluvat edellä todetun lisäksi muun muassa hyvinvointialue- ja maakuntajaot. Valtiovarainministeriöllä on myös keskeinen rooli valtion ja muun aluehallinnon alueellisessa ohjauksessa.

Hyvinvointialuelain 12 a §:ssä säädetään hyvinvointialueiden tehtäviä koskevista valtakunnallisista tavoitteista. Valtakunnalliset tavoitteet ovat keskeinen osa valtakunnallista sosiaali- ja terveydenhuollon sekä pelastustoimen strategista ohjausta. Tavoitteita valmistellaan sosiaali- ja terveysministeriössä sekä sisäministeriössä, mutta valtiovarainministeriö sovittaa valmistelua yhteen ja

vastaa tavoitteiden esittelystä valtioneuvostolle. Tavoitteissa on hyvinvointialuelain 12 a §:n 2 momentin 6 kohdan mukaan määriteltävä tavoitteet alueellisen ja valtakunnallisen valmiuden ja varautumisen toteuttamiseksi. Siten valtiovarainministeriöllä on tärkeä rooli alueellisen varautumisen ja valtakunnallisen valmiuden ja varautumisen valtakunnallisten tavoitteiden valmistelun yhteen sovittamisessa.

Valtiovarainministeriö on 28.6.2024 antanut lausunnon sosiaali- ja terveydenhuollon järjestämisestä annetun lain muuttamista koskevasta hallituksen esityksestä. Lausuntokierroksen jälkeen valtiovarainministeriö sekä sosiaali- ja terveysministeriö ovat käyneet lausuntopalautetta läpi ja keskustelleet silloiseen esitysluonnokseen tehtävistä muutoksista. Valtiovarainministeriön näkemyksiä on otettu huomioon hallituksen esityksessä.

Osastopäällikkö, ylijohtaja Ville-Veikko Ahonen